

REZUMAT

Horváth Gizela: *Arta contemporană în oglinda filosofiei* (teză de abilitare 2021)

Teza de abilitare, concepută conform legislației în vigoare, este alcătuită din două părți: pe de o parte o trecere în revistă a activității profesionale de până acum, pe de altă parte un plan privind direcțiile principale ale activității mele viitoare.

Dacă există o învățătură a analizei narativelor, aceasta se referă la faptul că sensul, valoarea unui drum (a unei povești) nu poate fi stabilit definitiv atâta timp cât suntem în mijlocul întâmplărilor, facem parte din povești. De aceea, scrierea unei teze de abilitare este un gen foarte dificil: trebuie să ne oprim la mijlocul drumului, și să ne prefacem că am ajuns la capătul lui, trebuie să vorbim despre noi înșine ca și cum am valoriza munca unei persoane străine. Poate această sarcină ar fi mai potrivită pentru colegii, studenții, cititorii noștri – și dacă e cazul – pentru posteritate.

Pentru a depăși aceste greutăți, încerc să prezint activitatea mea profesională de până acum și planurile mele pe baza unor criterii cât se poate de clare.

Primul capitol al tezei trece în revistă activitatea mea științifică, pe de o parte din perspectivă diacronică, urmărind modificarea în timp a focusului interesului meu științific, pe de altă parte realizând o ordonare tematică a acestei activități. Din punct de vedere tematic se evidențiază trei domenii, acestea reprezintă în același timp trei faze ale activității mele de cercetare:

- studierea spiritualismului francez și a filozofiei vieții
- preocuparea pentru întrebările legate de argumentare și retorică
- cercetările de estetică și filozofia artei

Dintre acestea, primele două le consider a fi domenii de interes formate la începutul carierei, de care m-am distanțat ulterior. Consider că eforturile cele mai susținute le-am depus și rezultatele cele mai importante le-am obținut în domeniul esteticii și filozofiei artei. Centrul de greutate al lucrării este în consecință prezentarea eforturilor și realizărilor din acest domeniu. Prezint în teza de abilitare monografiile mele apărute până în prezent și studiile, eseurile apărute în volume colective sau publicații de specialitate. În domeniul esteticii și filozofiei artei mă

interesează în primul rând chestiunile ce relaționează cu înțelegerea și autointerpretarea artei vizuale contemporane. Urmăresc cu interes evenimentele actuale ale lumii artistice, în primul rând acele treceri ilicite ale granițelor care au repercusiuni asupra autodefiniturii artei.

Rezultatul cel mai semnificativ al activității mele științifice îl consider a fi monografia cu titlul *Frumosul și nimicul (A szép és a semmi)*. În acest text îmi propun să deduc paradigma modernă a artei din concepția kantiană a frumosului lipsit de concept. Cele trei piloane ale acestei concepții despre artă sunt artistul genial, opera de artă organică și muzeul, ca templu al artei. Apoi demonstrez faptul că această lipsă din inima frumosului (lipsa conceptului) îi împinge pe artiști să experimenteze neobosit și fără limite, iar o parte din aceste experimente au ca scop tocmai destabilizarea acestei paradigme. După părere mea, acest cadru explicativ este adecvat interpretării multor fenomene artistice relevante, ce scapă perspectivelor tradiționale (ex. formalism, hermeneutică). Din perspectiva paradigmei moderne a artei se pot interpreta unitar experimente ale secolului XX precum tehnica artistică a apropiării, operele de artă efemere, opere de artă interactive, performance și situații construite, arta conceptuală, land art, Fluxus, body art etc. În ciuda încercărilor de fraudare a granițelor artei, paradigma modernă a artei pare de nedepășit, cel puțin în interiorul concepției artei autonome.

Interesul meu consecvent privind trecerile hotarelor în arta contemporană reies și din volumul monografic *Întâmplări înrămate (Képkertes történetek)*, respectiv din studiile publicate în reviste de specialitate din țară și străinătate (ex. *Erdélyi Múzeum, Kellék, Korunk, Synthesis Philosophica, Coactivity: Philosophy, Communication, Pragmatism Today* etc.).

Am completat prezentarea activității mele științifice prin prezentarea volumelor editate, traduse și a participării mele la conferințe naționale și internaționale.

Partea a doua a tezei de abilitare cuprinde prezentarea activității mele didactice și administrative, inclusiv diversele funcții îndeplinite în universitate (șef departament, decan, rector, prorector, membru al senatului), respectiv funcțiile îndeplinite în diversele proiecte derulate cu finanțări naționale și internaționale.

În ce privește activitatea de management al cercetării științifice remarc suita de conferințe interdisciplinare internaționale ARGUMENTOR, a căror lucrări în anii impari s-au desfășurat în

limba maghiară, în anii pari în limba engleză, și în fiecare an s-au încheiat cu editarea unui volum al conferinței.

Ultimul capitol al tezei cuprinde planul carierei academice, în care am prezentat direcțiile de cercetare individuală și colectivă pe care mi le propun, sarcinile pe care le-aș putea adopta legate de managementul cercetării științifice, respectiv modul în care gândesc posibilul meu loc în școala doctorală. Printre planurile mele se află cercetarea formelor activismului artistic în corelație cu ideea artei autonome, studierea fenomenului street art, cu referire la relaționarea sa la sistemul instituțional al artei, precum și elaborarea conceptului de *social media art*.

Lucrarea se încheie cu o bibliografie ce conține lucrările la care fac referință în textul tezei.